

Matemati?e Yönelik Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matemati?e Yönelik Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25638>

Özet

Matemati?e Yönelik Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i, Ebru Ünay taraf?ndan 2012 y?!?nda **doktora tezi** kapsamında geli?tirilmif bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, bireylerin **özyeterlilik** alg?lar?n? matematik alan?ndaki görevleri yerine getirme becerileri, yeterlilikleri ve kendine güven düzeyleri üzerinden de?erlendirmeyi amaçlar.

Ölçek, toplam 19 maddeden ve matematiksel yeterlili?in üç temel bile?enini yans?tan üç farklı alt boyuttan olu?maktadır. Yap?lan psikometrik çal??malar, arac?n hem yapı geçerli?i hem de iç tutarlılık (güvenirlilik) aç?s?ndan kabul edilebilir standartlar? kar??lad??n? göstermektedir. Ölçek, özellikle e?itim psikolojisi ve özel e?itim alanlar?nda, ö?rencilerin motivasyonel ve bili?sel inançlar?n? ölçmek için de?erli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Matematik, **Özyeterlilik**, Alg?, Matematik Ba?ar?s?, Ölçek Geli?tirme, **Likert**, Psikometri, E?itim Bilimleri, Kayna?t?rma Ö?rencisi.

Yazarlar

Ebru Ünay

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin matematik alan?ndaki yeterliliklerine yönelik inançlar?n? ve alg?lar?n? bilimsel yöntemlerle ölçmektir. **Özyeterlilik** kavram?, Bandura'n?n sosyal bili?sel teorisi çerçevesinde, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla tamamlama kapasitesine dair yarg?lar?n? ifade eder; bu ölçek de bu yarg?lar? matematik ba?lam?nda nicelle?tirmeyi hedefler.

Bu araç, orijinal çal??mada, bireysel destek e?itiminin kayna?t?rma ö?rencilerinin matematik ba?ar?lar? ve **özyeterlilik** düzeyleri üzerindeki etkilili?ini incelemek üzere geli?tirilmifdir. Bu sayede e?itimsel müdahalelerin etkilili?ini de?erlendirmede objektif bir veri sa?lam??tır.

Yap?

Ölçek, matematiksel **özyeterlilik** alg?s? yap?s?n? temel almakla birlikte, bu yapıyı üç temel alt boyutta incelemektedir. Toplam 19 madde, bu üç faktöre da??t?lmifdir. Bu boyutlar, bireyin matematiksel görevlere yakla??m?n?, performans beklentisini ve sosyal kat?lm?n? kapsamaktadır.

Matematik Ba?ar?s? Alg?s?: Bireyin geçmi?teki ve mevcut matematik performans?n?

de?erlendirme ?ekli ve ba?ar?ya dair genel inanc? ile ilgilidir.

Matematik Yeterlili?i Alg?s?: Bireyin matematik konular?n? ö?renme, anlama ve bunlar? ba?kalar?na aç?klama konusundaki bili?sel yetkinlik inanc?n? ölçer.

Kendine Güven: Matematikle ilgili zorlay?c? veya sosyal ortamlarda (s?n?f tart??malar?, sunumlar, zorlu problemleri çözme) kendini ifade etme ve görevleri üstlenme cesaretini yans?t?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla yap?lan faktör analizlerinde, maddelerin ilgili faktörleri ne kadar iyi temsil etti?ini gösteren madde **faktör yükü** de?erleri incelenmi?tir. Bu de?erler **0,44** ile **0,78** aras?nda de?irmektedir. Genel olarak 0,40 üzerindeki faktör yükleri kabul edilebilir kabul edildi?inden, bu sonuçlar ölçek maddelerinin güçlü bir yap?ya sahip oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, madde ölçek korelasyon de?erleri, her bir maddenin ölçülmek istenen genel yap?yla tutarlı bir ili?ki içinde olup olmad??n? kontrol etmek için hesaplanm??t?r. Bu de?erlerin **0,39** ile **0,60** aral??nda oldu?u belirlenmi?tir. Bu korelasyonlar, maddelerin ölçe?in tamam?na önemli katkılar sa?lad??n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılı??n? de?erlendirmek için **Cronbach Alpha** güvenilirlik katsayılar? hesaplanm??t?r. Üç alt boyut için ayrı ayrı güvenilirlik analizleri yap?lm?? ve sonuçlar a?a??daki tabloda özetlenmi?tir. Kabul edilebilir güvenilirlik için genel e?ik 0,70 olarak alınmaktadır.

Birinci Alt Boyut (Matematik Ba?ar?s? Alg?s?): Madde faktör yükleri 0,44 ile 0,78 aras?nda olup, **Cronbach Alpha** katsay?s? **0,85** olarak bulunmu?tur. Bu yüksek katsayı, bu alt boyutun güçlü bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu gösterir.

?kinci Alt Boyut (Matematik Yeterlili?i Alg?s?): Madde faktör yükleri 0,64 ile 0,73 aras?nda de?irmektedir. **Cronbach Alpha** katsay?s? ise **0,74**'tür. Bu de?er, alt boyutun kabul edilebilir ve iyi düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Üçüncü Alt Boyut (Kendine Güven): Madde faktör yükleri 0,63 ile 0,69 aras?nda saptanm??t?r. **Cronbach Alpha** katsay?s? **0,68**'dir. Bu katsayı, s?n?rda kabul edilebilir olsa da, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için alt boyutun yeterli bir güvenilirlik seviyesine sahip oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Matemati?e Yönelik Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i, ölçek geli?tirme sürecinde uygulanan **faktör analizi** sonucunda 19 madde ve 3 alt boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu üç alt boyut, ölçülmek istenen yap?n?n farklı yönlerini temsil etmektedir.

Analizler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek **faktör yükü** de?erleriyle (0.44-0.78) ba?land???n? ortaya koymu?tur. Bu durum, faktör yap?s?n?n sa?lam ve teorik olarak beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Araç

Ölçek Çe?idi: Geli?tirme (Development)

Format: 3 alt boyut ve 19 maddeden olu?an, 3'lü **Likert** tipi bir ölçektir. Derecelendirme format? 1=Evet, 2=Karars?z?m, 3=Hay?r ?eklinde ters kodlama içerecek ?ekilde tasarlanm???t?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim gören ö?renciler (Özellikle kayna?t?rma ö?rencileri ve genel ö?renci popülasyonu).

Ya? Grubu: Orijinal çal???man?n yap?ld??? e?itim kademesine uygun ya? gruplar? (Genellikle okul ça?? ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde haz?rlanan bir **doktora tezi** çal???mas?nda, bireysel destek e?itiminin etkisini ölçmek amacıyla kullan?lm???t?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-report).

Anahtar Kelimeler

Matematiksel Ba?ar?, E?itim Psikolojisi, Özgüven, Madde Ölçek Korelasyonu, **Faktör Analizi**, **?Ç Tutarlılık**, **Doktora Tezi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresi: ebruunay@ktu.edu.tr

Yaz???ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2012

Şzinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? akademik bir araçtır. Akademik ve e?itim amaçlı? kullan?mlarda yazar?n izniyle kullan?lmas? tavsiye edilir. Ticari amaçlı? kullan?mlar için sorumlu yazar (Ebru Ünay) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal tezi Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?ktır: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Ünay, E. (2012). *Bireysel destek e?itiminin kayna?tırma ö?rencilerinin matematik ba?ar?lar? ve özyeterlilik alg?lar? üzerindeki etkilili?i* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [matematige-yonelik-ozyeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Matemati?e Yönelik Özyeterlilik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek, 3 alt boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır. Her bir alt boyuta ait örnek maddeler a?a??dadır:

Matematik ba?ar?s? alg?s?: Matematikte iyi olmadımm? düşünüyorum.

Matematik yeterlili?i alg?s?: Kendimi matematik konular?n? arkadaşlar?ma anlatacak kadar yeterli buluyorum.

Kendine güven: Matematikle ilgili s?n?f tartışmalar?na kat?labilirim.